Robert Sochacki dla Goyki 3 Art Inkubator

Zwiedzanie rozszerzone - po wybranych wystawach oprowadza Robert Sochacki

Oprowadzenia #1 - Olafur Eliasson „Sometimes the river is the bridge”
/ Czasami rzeka jest mostem

Wystawa, która miała zostać otwarta 14 marca i miała potrwać do 14 czerwca /dnia moich urodzin/

the Museum of Contemporary Art Tokyo (MOT)
Olafur Eliasson: Sometimes the river is the bridge,
the Danish-Icelandic artist’s first exhibition in Japan in ten years.

delayed - the spread of the COVID-19 coronavirus.

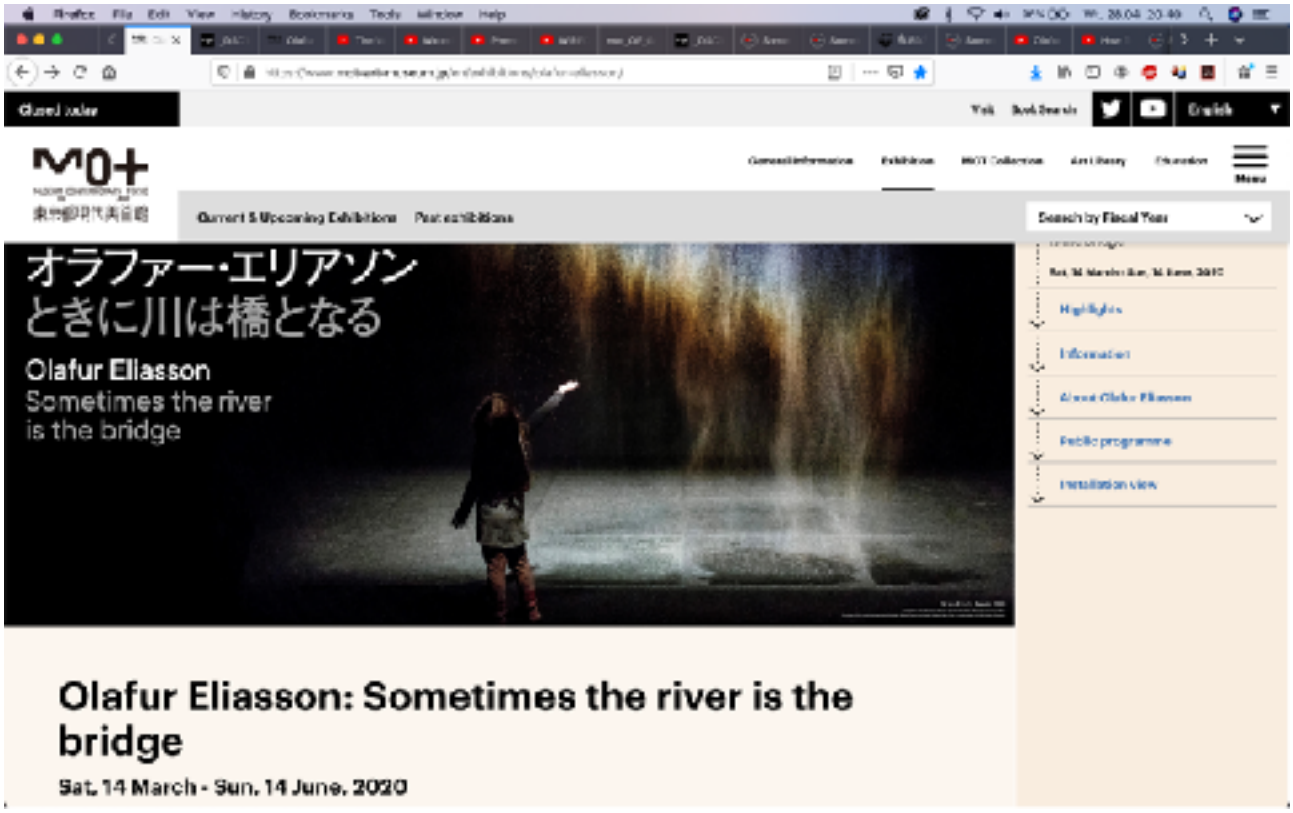

https://www.mot-art-museum.jp/en/exhibitions/olafur-eliasson/

Dzięki uprzejmości artysty i możliwościom technicznym na stronie internetowej tokijskiego muzeum został umieszczony link do zwiedzania wersji Internetowej tej wystawy.

The website for "Sometimes the river is the bridge" is now live.

Jest to forma bardzo piękna, niemniej uproszczona. Proponuję tę wersję uzupełnić o dodatkowe konteksty /linki/, które pozwolą nam szerzej poznać artystę i jego projekty. O ile nie będziemy mieli

możliwości osobiście doświadczyć pewnych bardzo sensualnych wrażeń, o tyle przynajmniej będziemy mogli poznać to, co o tym mówi sam artysta.

Na początek o tym, za co świat sztuki ceni Olafura Eliassona:

Już na pierwszej stronie internetowej tokijskiego muzeum czytamy, że świat sztuki ceni Eliassona za jego zaangażowanie w proces zrównoważonego rozwoju. Gdy przyglądamy się procesowi powstawania wystawy, zaczynamy rozumieć jak ważny jest to czynnik. Dostrzegamy jego zainteresowania energią odnawialną i działaniami na rzecz klimatu.
Uważam, że to bardzo ważne zagadnienia, zwłaszcza teraz, gdy sami jesteśmy poddawani nieustającym decyzjom /wejścia czy wyjścia/ z izolacji, kwarantanny.
Nasza świadomość zaczyna podążać za myślami: co jest słuszne dla nas, słuszne dla naszej przyszłości.
Sam artysta tak mówi o wystawie i o teraźniejszości ”*Czasami rzeka jest mostem* polega na zasadniczej zmianie perspektywy, która pozwala nam dostrzec to, co nie jest oczywiste, to, co niewidzialne. W obliczu załamania się granic naszej planety istnieje pilna potrzeba przeprojektowania systemów, w których żyjemy, przeprojektowania przyszłości. Aby tak się stało, musimy gruntownie przemyśleć, jak wszystko widzimy. Do tej pory organizowaliśmy naszą teraźniejszość w oparciu o przeszłość; teraz musimy kształtować naszą teraźniejszość zgodnie z tym, czego chcemy od przyszłości. Potencjał tej zmiany perspektywy polega na tym, że może ona pomóc nam w ponownym przemyśleniu tradycyjnej idei postępu" - stwierdza artysta.

Wystawa obejmuje wcześniejsze projekty oraz prace przygotowane specjalnie na 2020 rok; odzwierciedlające długoletnie zainteresowanie Eliassona. Są tam instalacje artystyczne podejmujące tematy natury światła i geometrii, są obiekty wykorzystujące naturalne materiały i poszukiwania nowych form recyklingu. Rysunki i akwarele, które powstają dzięki procesowi tworzenia naturalnych barwników w kuchni *Studio Eliasson*. Widzimy także dokumentację kilku interwencji artysty w przestrzeni publicznej oraz foto-projekt "Cykl topnienia lodowców 1999/2019" (2019) uzmysławiającą nam jak szybko przebiegał proces kurczenia się islandzkich lodowców w ciągu ostatnich 20 lat.

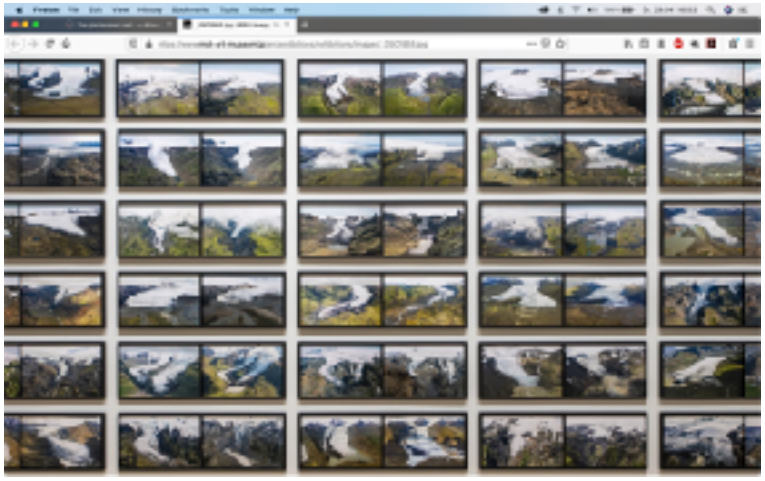

https://www.mot-art-museum.jp/en/exhibitions/exhibitions/images/_DSC1955.jpg

Proponuję przejść do filmu, który znajduję się pod linkiem

https://olafureliasson.net/archive/artwork/WEK110917/the-glacier-melt-series-19992019

Wątki geo-ekologiczno-polityczno-socjologiczne od zawsze są widoczne w jego twórczości; nie wiem, czy ma to związek z tym, że artysta urodził się w Danii, wychował się na Islandii a pracuje w Berlinie - ale warto może poznać jego krótką biografię:
jak możemy przeczytać w tej przygotowanej na potrzeby wystawy w Tokio

Olafur Eliasson urodził się w 1967 iw Kopenhadze / Dania
po ukończeniu w 1996 roku the Royal Danish Academy of Fine Arts wyjeżdża do Berlina gdzie zakłada swoje studio
studio, w skład którego wchodzą rzemieślnicy, architekci, badacze, historycy sztuki, a nawet kucharze, zajmuje się dziedziny jak fotografia, rzeźba, rysunek, instalacja, projektowanie i architektura.
W 2014 roku Eliasson i architekt Sebastian Behmann założyli Studio Other Spaces, biuro sztuki i architektury.

Gdy mówimy /lub myślimy o/ Olafur Eliasson - to jednym tchem wymieniamy trzy jego realizacje:

#1 - “The weather project” (2003)

Okazuje się, że nie tylko my uprawiamy rozmowy o pogodzie, ale także Anglicy. Już osiemnastowieczny pisarz Samuel Johnson zauważył: "Powszechnie obserwuje się, że gdy spotykają się dwaj Anglicy, ich pierwsza rozmowa dotyczy pogody; śpieszą się, by powiedzieć sobie nawzajem, co każdy z nich musi już wiedzieć, że jest gorąco lub zimno, jasno lub pochmurno, wietrznie lub spokojnie”. Eliasson traktuje ten wszechobecny temat jako podstawę do zgłębiania idei dotyczących doświadczani

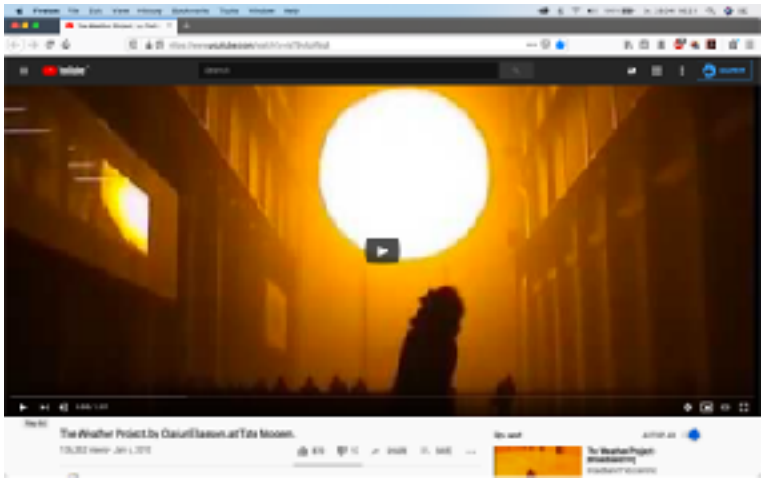

https://www.youtube.com/watch?v=IsT9vEpfNq4

#2 - “The New York City Waterfalls” (2008)

https://www.youtube.com/watch?v=6wUwV0eDDQI

Niektórzy uważają Eliassona za złote dziecko sztuki - i może mają rację: gdy patrzymy jak doskonale odnalazł się w Wersalu, siedzibie zamieszkiwanej między innymi przez Króla Słońce / Ludwik XIV, *Roi Soleil*
Dlatego proponuję proponuję wersję „Wodospadu” prezentowaną także jako
Waterfall, 2016 by Olafur Eliasson at the Gardens of Versailles

https://www.youtube.com/watch?v=laNdYPV-WwY

#3 - „Your Rainbow Panorama” dla Aarhus, Denmark z 2016 /ARoS Aarhus Kunstmuseum/

https://www.youtube.com/watch?v=Hl2ZgR3SkvU

Ale powróćmy do Studia Olafur Eliason, którego działalność nie ogranicza się do produkcji dzieł sztuki. Pomysły i projekty powstają poprzez codzienne eksperymentowanie, współpracę i badania. Wystawa „Czasami rzeka jest mostem” zwraca uwagę na część tego procesu i prezentuje najnowszych badania studia nad nowymi, zrównoważonymi i biodegradowalnymi materiałami oraz technikami recyklingu.

https://www.youtube.com/watch?v=-hyYetj_wYI

A ze Studia powracając do Tokio:

Sustainable practice / Zrównoważona praktyka

Eliasson zwraca uwagę na pilną potrzebę działania w obliczu globalnego kryzysu klimatycznego:

na rzecz ograniczenia śladu węglowego* podczas transportu dzieł sztuki do Tokio przyjęto zasadę nieuczestniczenia w ruchu powietrznym:

"Jeśli chodzi o wybór dzieł sztuki, zaczęliśmy naprawdę brać pod uwagę ślad węglowy - szukaliśmy dzieł, które już znajdowały się w pobliżu, aby zmniejszyć odległości transportu. Olafur wybrał również dzieła sztuki, które wykorzystują materiały z recyklingu lub ponownie wykorzystane” – *Caroline Eggel, Head of Exhibitions*

* ślad węglowy, za Wikipedią, to: całkowita suma emisji gazów cieplarnianych wywołanych bezpośrednio lub pośrednio przez daną osobę, organizację, wydarzenie lub produkt

Proponuję abyśmy zagrali w grę by prześledzić nasz osobisty ślad węglowy
na stronie World Wide Fund for Nature / Światowy Fundusz na rzecz Przyrody

https://www.wwf.pl/aktualnosci/sledz-swoj-slad-weglowy

Na wystawie zaprezentowany został bardzo ciekawy projekt, który nie tylko uwzględnia bezpośrednio czynnik śladu węglowego, ale wykorzystuje sam transport dzieł sztuki do muzeum jako możliwość kreacji.

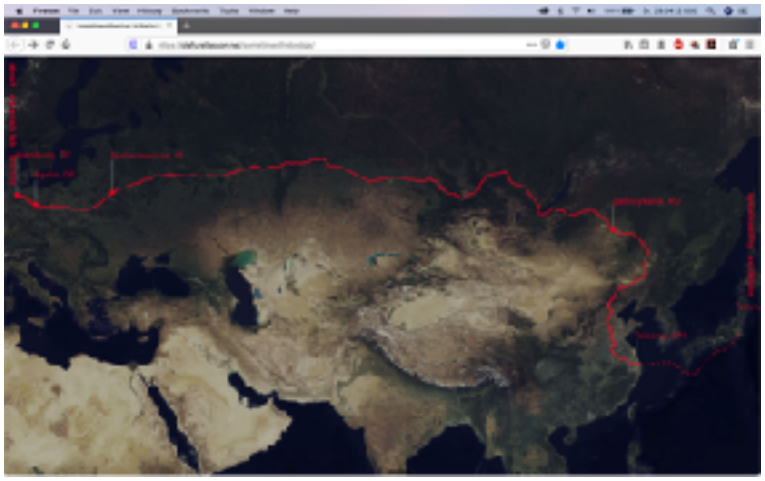

https://olafureliasson.net/sometimesthebridge/

Widzimy trajektorie, w jakich poruszały się prace „w podróży” na wystawę do Tokio.

Najpierw z Berlina ciężarówką dotarły do Hamburga. Następnie pociągiem do europejsko-chińskiej stacji transportu kolejowego w Małaszewiczach, i dalej: do Zabajkalska w Rosji i portu w Taicang w Chinach, gdzie zostały załadowane na statek do Japonii.

Przygotowana instalacja, niczym sejsmograf rejestrowała ruch. Każdej skrzyni towarzyszyła specjalna maszyna do rysowania, która na okrągłych kartkach papieru rejestrowała ruchy pociągu czy statku.

Na stronie możemy nie tylko prześledzić jak przebiegała droga transportu, ale zobaczyć efekt tej drogi w postaci grafik.

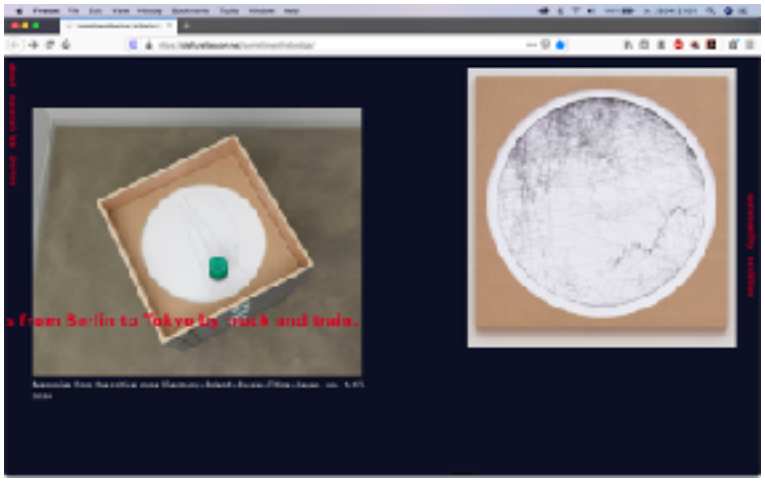

https://dl.airtable.com/.attachmentThumbnails/ae76ec95d4d6205a104269da23d0ff86/77afdd09

Pierwowzór tej realizacji i jej rejestratory są ulepszoną wersją projektu z 2013
Connecting cross country with a line, 2013

https://www.youtube.com/watch?v=KUJpZTOG98k

Tak precyzyjny graficznie zapis podróży wynika z zamiłowania Olafura do dziecięcych zabaw z rysowaniem. Nie pierwszy raz takie odniesienie /do zabaw rysunkowych z ojcem/ jest przywoływane przez artystę.

Chwilowo mamy teraz dobry moment, by oderwać się od Eliassona i z architektem Barrym Berkus'em prześledzić proces projektowania i posłuchać jego koncepcji rysunkowych skojarzeń**

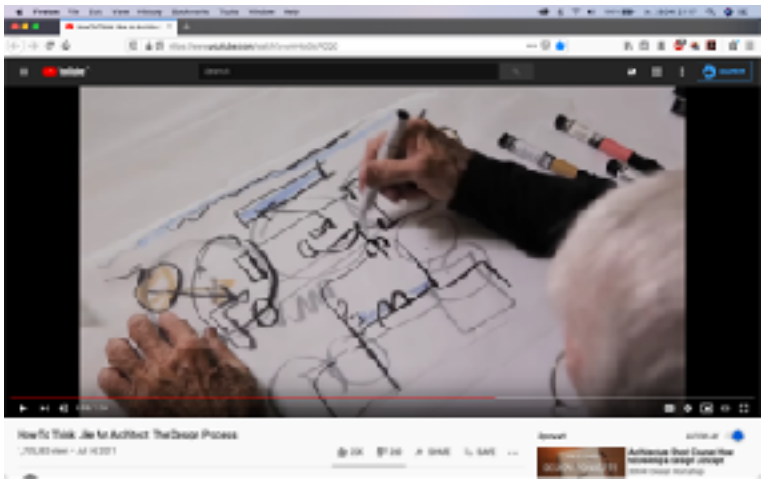

https://www.youtube.com/watch?v=vmHoGicPQQQ

** w ciągu których *bridge* pojawia się kilkakrotnie. Przypadek? Nie sądzę.

Po krótkiej przerwie wracając do studia Eliassona:

„Celem było zbadanie wszystkich aspektów tego, co robimy, od gospodarki odpadami, poprzez sposób produkcji, aż po sposób planowania projektów, ilość podróży do różnych krajów i sposób ich realizacji. Naszym celem jest nie tylko zaplanowanie harmonogramu i budżetu projektu, ale także obliczenie i ocena naszego wpływu na środowisko - zobaczenie, gdzie i co możemy poprawić" – *Sebastian Behmann, Head of Design at SOE, co-founder Studio Other Spaces*

Idealny to moment, by pobrać plik o tym jak Olafur i jego Studio realizują program zrównoważonego rozwoju:

prezentowane tu fragmenty pochodzą z rozmów z niektórymi z osób pracujących nad tym, aby działalność pracowni była bardziej zrównoważona. Zostały one zredagowane dla jasności i uporządkowane tematycznie, aby dać możliwie ogólne i szerokie spojrzenie na program zrównoważonego rozwoju studia

https://dl.airtable.com/.attachments/82122323aca335646b1851d30196ac83/d55bd407/SOE_sustainability_text.pdf

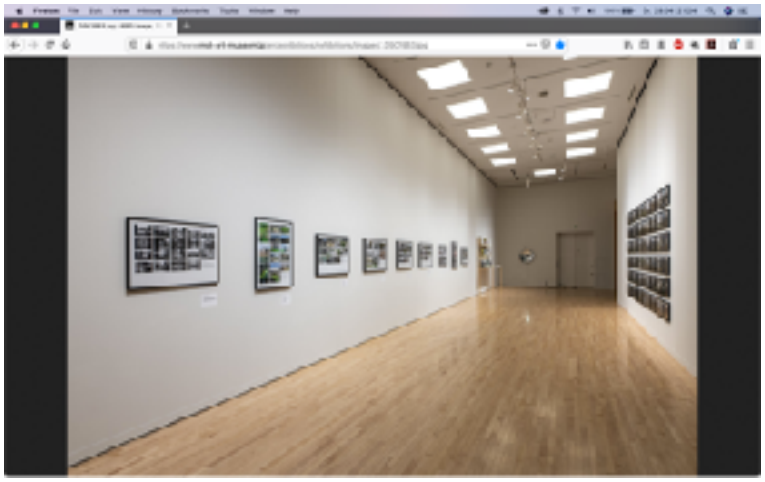

https://www.mot-art-museum.jp/en/exhibitions/exhibitions/images/_DSC1963.jpg

https://dl.airtable.com/.attachments/aed4b93c6d98ac649383972704ba2316/430a620c/Olafur_Eliasson_exhibition_map.pdf

na wystawie w 17-tu salach prezentowane są prace istotne dla procesu tworzenia przez artystę i jego Studio, łączące lata badań w różnych dziedzinach w jedną wypowiedź „Sometimes the river is the bridge” - dotykające zagadnień ekologii, recyklingu, zmieniającego się klimatu, przestrzeni miejskiej, światła, geometrii i optyki, przyrody, ruchu fizycznego i to w jaki sposób korzystamy z naszych zmysłów.

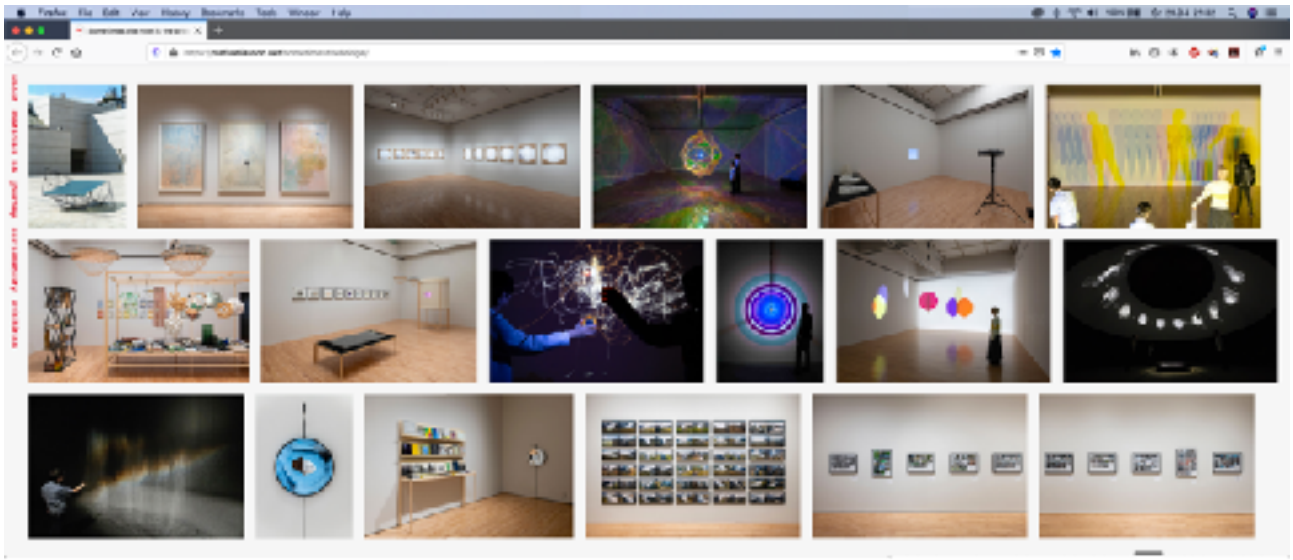

https://olafureliasson.net/sometimesthebridge/

Dzięki dostępności online możemy zobaczyć takie projekty jak:

- wspomniane już dokumentacyjne prace o zmniejszającej się powłoce lodowcowej na Islandii
- zdjęcia dokumentujące działania w przestrzeni publicznej
- instalację lawa dzień / noc (którą także mogliśmy zobaczyć we wspomnianym już wcześniej filmie z berlińskiego studia)

https://dl.airtable.com/.attachmentThumbnails/3dea33476ecc47bdaa8598214ad142ef/47ad0327

- jest także ta subtelna praca, którą nie będę komentował, ale chciałbym państwa zachęcić do jej kontemplacji, moim zdaniem bardzo dobrze działa na nasze zmysły obecnie bardzo nadwyrężone codziennością

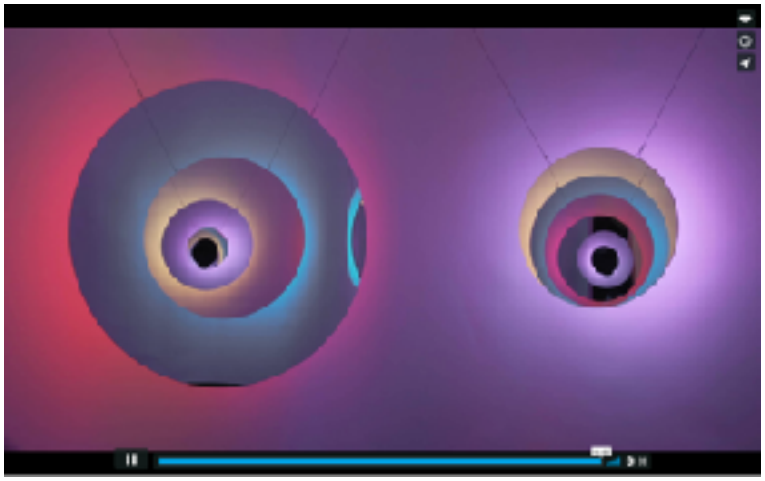

https://vimeo.com/398501432

- i kolejny flagowy projekt Eliassona związany z mgłą i tęczą

pamiętacie państwo jakie emocje wzbudzała nasza tęcza Julity Wójcik na Placu Zbawiciela w Warszawie, od którego to momentu zjawisko przyrodnicze przestało w opinii publicznej być za takowe uważane i zostało symbolem „ideologii”.

https://wiadomosci.gazeta.pl/wiadomosci/1,114871,14936568,Radosny_demonstrant_z_polska_flaga__w_tle_plonaca.html

Instalacja „Beauty” z 1993 roku dla Museum of Contemporary Art, Tokyo

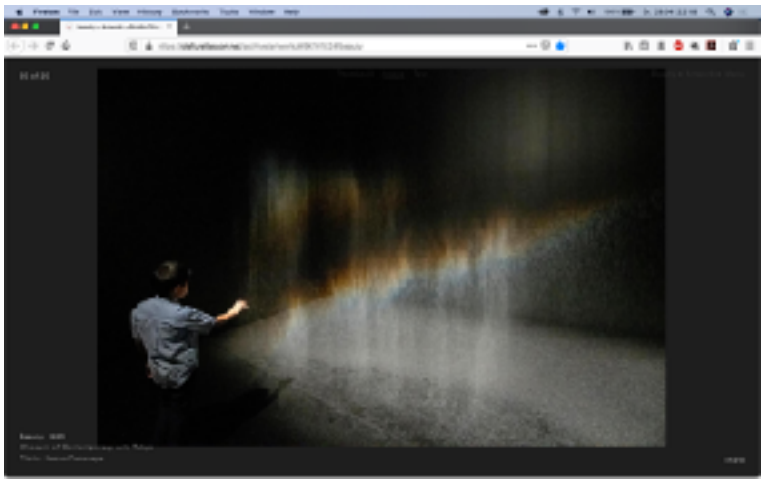

https://olafureliasson.net/archive/artwork/WEK101824/beauty

Eliason stworzył instalację *Beauty* / „Piękno" w 1993 roku do wystawy w Kolonii

https://www.youtube.com/watch?v=BeSlK0RvHd0

jednak ideał moim zdaniem powstał na wystawie w 2018 roku w Chinach, podczas wystawy zatytułowanej „Nothingness is not nothing at all” dla Red Brick Art Museum w Pekinie

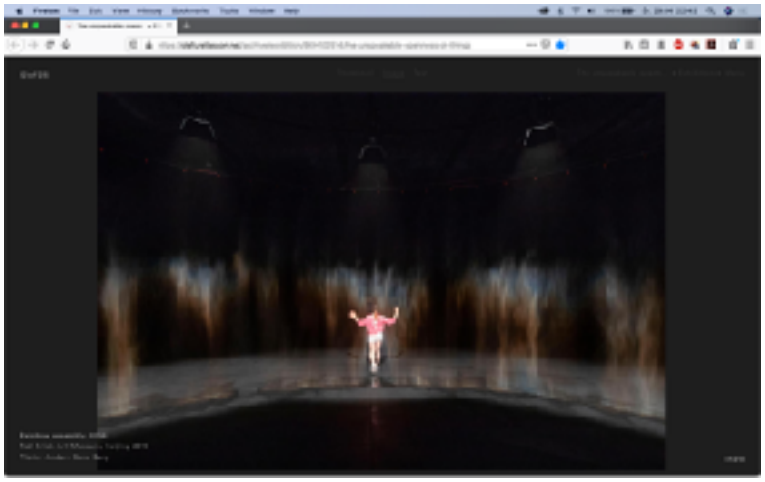

https://olafureliasson.net/archive/exhibition/EXH102514/the-unspeakable-openness-of-things

O populistycznych praktykach Olafura Eliassona można przeczytać przy okazji tej wystawy na stronie https://sienkiewiczkarol.org/2018/08/19/olafur-eliasson-w-red-brick-art-museum/
Ja jednak lubię te spektakularne działania tego artysty i jestem ogromnym fanem jego modelu pracy jaki reprezentuje jego berlińskie studio.

Dlatego zachęcam do posłuchania tego, co 10 lat wcześniej mówił o tej realizacji on sam w kwietniu 2008 roku w MoMA PS1 New York

„On Beauty”

https://www.youtube.com/watch?v=Sy87T7oNZts

a tak dziś rozwija ten projekt Olafur Eliasson pracując nad "Symbiotic seeing" w ramach przygotowań do wystawy o tej samej nazwie w Kunsthaus Zürich

https://vimeo.com/395184935

Bardzo ciekawie są poruszane zagadnienia formalne światła; związane z jego fizycznym charakterem, z naturą światła białeg, a zrazem jedno z piękniejszych obiektów świetlnych. Beyond-human resonator, z roku 2019.
Moim zdaniem jest to rozbudowany projekt z 2004 roku „Your space embracer”

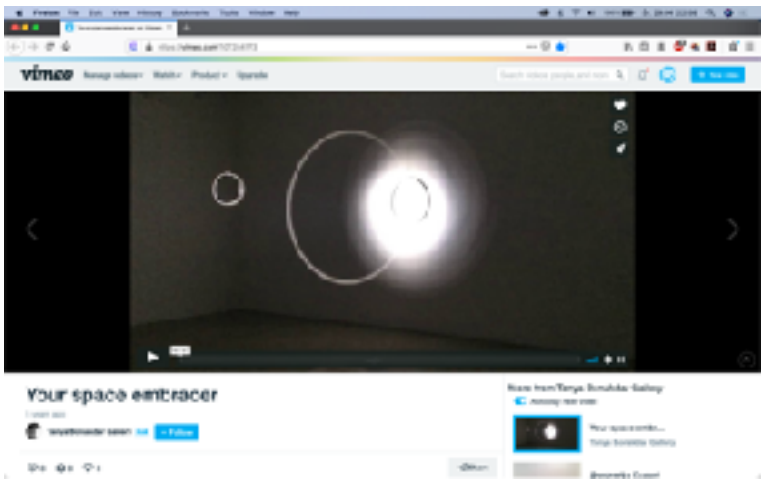

https://vimeo.com/107284173

rozwinięty jako "Round Rainbow" w Hirshhorn Museum w 2011 roku

https://www.youtube.com/watch?v=bG_ITBCGLKY

a tak wygląda ten projekt dziś w trakcie realizacji tworzenia

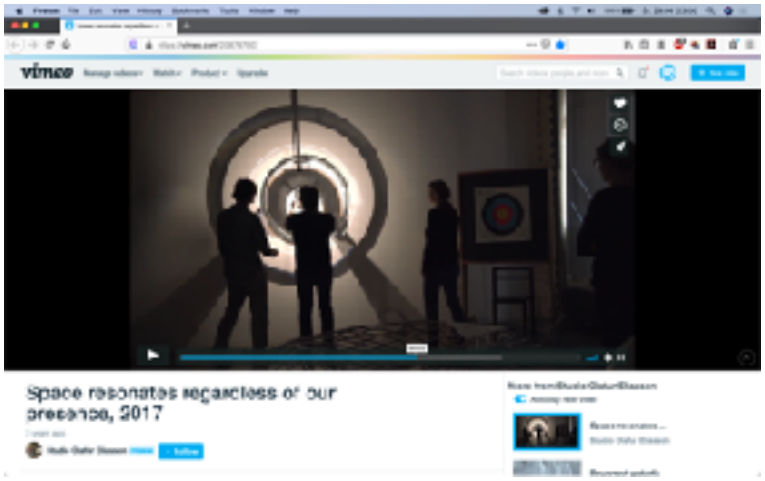

https://vimeo.com/208797907

już gotowy na wystawie w Samsung Museum of Art, Seoul

https://vimeo.com/205380826

i kolejny projekt do kontemplacji
myślę, że tak mogłyby wyglądać nasze salony

The exploration of the centre of the sun, 2017

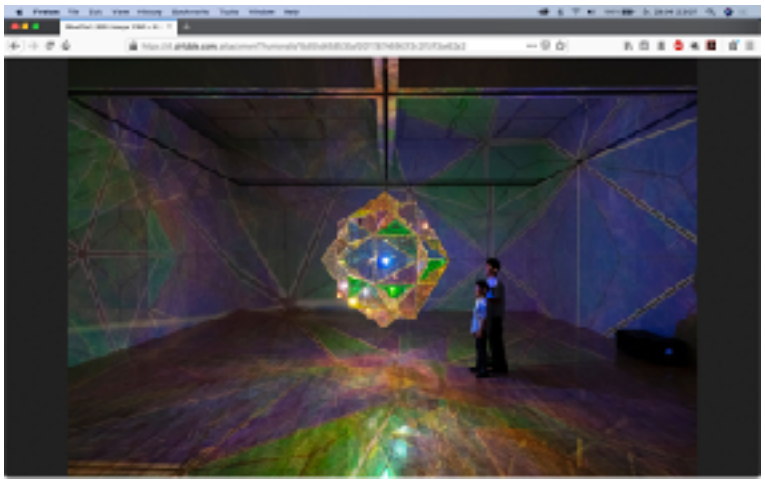

https://dl.airtable.com/.attachmentThumbnails/1b855d658532a12011787e6543f342f2/f3be62e2

bateria słoneczna umieszczona na dachu muzeum dostarcza prąd do środka instalacji, a specjalne szyby wykorzystane do tej kompozycji tworzą tę przepiękną projekcję

https://dl.airtable.com/.attachmentThumbnails/a75524adf469e9425ddd2bc77abd469b/52cb75f4

instalacja ta wykorzystuje specjalne szkło dichroiczne***

***Filtr dichroiczny, inaczej zwany zwierciadłem dichroicznym – bardzo precyzyjny, kolorowy element optyczny służący do selektywnego przepuszczania światła w danym zakresie widma, a odbijania w każdym innym zakresie.
Mówiąc wprost przepuszcza pewne kolory a pozostałem z widma światła odbija. Zakładając że białe światło to RGB czerwony/zielony/niebieski mamy dość duże możliwości kombinacji.

Może pora na kawę / i znów tytuł wystawy

- kinetyczna instalacja świetlna - wracamy do tematu wystawy „Sometimes the river is the bridge” / Czasami rzeka jest mostem, 2020

Która zaprasza wyobraźnię do swobodnej wędrówki

https://vimeo.com/399194846

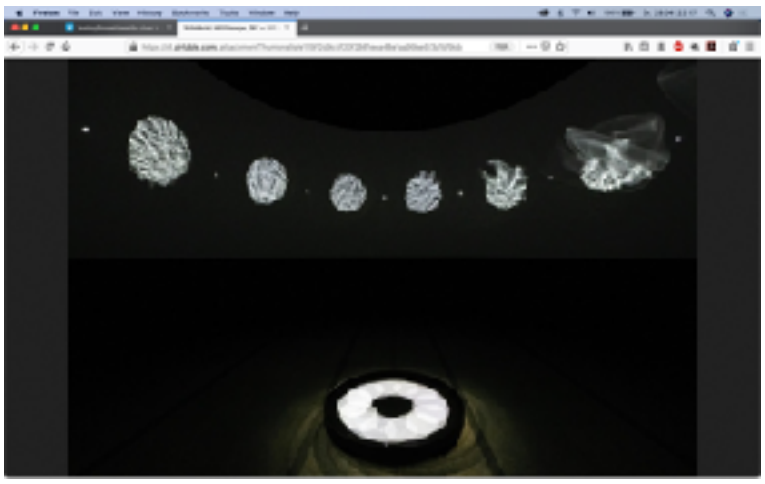

https://dl.airtable.com/.attachmentThumbnails/e12912d9c5f20f2661eea48e1aa99ae9/3a1bf9cb

na koniec oddaję głos artyście:
przed państwem Olafur Eliasson

https://www.youtube.com/watch?v=y9j06IKMoG8

why your sense of existence is becoming weaker / dlaczego twoje poczucie istnienia słabnie

I z ostatniej chwili - jeżeli jeszcze państwo mają ochotę na Olafura - tutaj opowiada o wystawie podczas rozmowy dla projektu Rhizomatics „staying Tokyo” - podczas rozmowy z kuratorką Yuko Hasegawa

https://www.youtube.com/watch?v=B8snYcVEREQ

i zanim odejdziecie Państwo do swoich zajęć, do kuchni, zgasicie światło i pójdziecie spać lub napijecie się kawy, bo w zasadzie nie wiadomo kiedy to każdy z Was będzie oglądał, powróćmy do kuchni:

Pamiętając grę z początku naszego spotkania, podczas, której mogliśmy zbadać nasz ślad węglowy, zajrzyjmy do Studia Olafur Eliasson w Berlinie:

„Posiadanie wegańskiej kuchni opartej na roślinach ma duże znaczenie dla naszego śladu węglowego - zwłaszcza, gdy jest nas tak wiele, cztery razy w tygodniu. Kiedy zobaczysz te liczby, nie będziesz w stanie wyrzucić tego z głowy.”

„Pigmenty akwarelowe wykonane ze skrawków kuchennych - skórki marchwi, skórki cebuli i łodygi botwinki - dają nieoczekiwane rezultaty: np. czerwona cebula tworzy zielony pigment. Z tych samych materiałów powstają czasem uderzająco różne kolory.” – *Lauren Maurer, Chef in the SOE kitchen*

https://vimeo.com/396894924

była to wycieczka do Tokio dzięki wystawie Olafura Eliassona

https://olafureliasson.net/sometimesthebridge/

dziękuję za uwagę i do zobaczenia

Robert Sochacki:
wrażliwa obserwacja codzienności zawsze prowadziła mnie i moją sztukę do przestrzeni publicznej. To tu, na styku miasta, obrazu, artysty i widza powstaje aktywna przestrzeń interpretacyjna, zarazem otwarta i dopełniająca dzieło.
Urodzony w Gdańsku, jak wspomina: w słoneczny czerwcowy dzień 1971 roku, gdzie obecnie mieszka i pracuje na Wydziale Malarstwa gdańskiej ASP. Od prawie 25 lat pracuje twórczo w różnych przestrzeniach artystycznych: od scenografii w teatrze, poprzez VJ'ing, performance i wielkoformatowe projekcje zewnętrzne, aż po interaktywne instalacje świetlne. Podczas studiów doktoranckich zaczął badać wzajemne relacje i przenikanie się płaszczyzn pomiędzy światłem, widzem a przestrzenią. Tym, na co kładzie nacisk w swoich artystycznych poszukiwaniach, jest pozostawanie w dialogu z odbiorcą sztuki. Swoją wiedzę i doświadczenia przekuwa w warsztaty dydaktyczne prowadzone w różnych ośrodkach akademickich w Polsce, Europie i Afryce oraz w pracowniach: 332 Wydziału Malarstwa gdańskiej ASP i w 313 Katedry Scenografii wrocławskiej ASP im. E. Gepperta.

Jako artysta jest w ciągłym ruchu pomiędzy międzynarodowymi festiwalami light art, wystawami indywidualnymi oraz swoimi projektami kuratorskimi. W 2018 był pomysłodawcą i głównym koordynatorem Międzynarodowej Konferencji z Warsztatami dla Studentów w Przestrzeni Publicznej „Light as a Creative Tool" w Gdańsku. Kolejna edycja tej konferencji >LAACT 2.0< jaka miała w tym roku odbyć się w maju we Wrocławiu w kooperacji z tamtejszym ASP nie odbyła się z wiadomych względów.